

Հավելված N 2
ՀՀ կառավարության 2021 թվականի
մայիսի 27-ի N 861 - Ն որոշման

«Հավելված N 4
ՀՀ կառավարության 2020 թվականի
ապրիլի 30-ի N 718 - Ն որոշման

**ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԵՎ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ՌԻՍԿԻ ՎՐԱ ՀԻՄՆՎԱԾ
ՍՏՈՒԳՈՒՄՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳԱԹԵՐԹԵՐ**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԵՎ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ**

Ստուգաթերթ N 4.2

**Մշակող արդյունաբերության ոլորտում տնտեսական գործունեություն իրականացնող կազմակերպություններում աշխատողների առողջության
պահպանման և անվտանգության ապահովման նորմերի կիրառման նկատմամբ վերահսկողության
(ՏԳՏԴ ԾԱԾԿԱԳԻՐ՝ Շ)**

ՏԻՏՂՈՍԱԹԵՐԹ

Առողջապահական և աշխատանքի տեսչական մարմնի (ԱԱՏՄ) ստորաբաժանման անվանումը,

հեռախոսահամարը, գտնվելու վայրը

ԱԱՏՄ-ի ծառայողի պաշտոնը

ազգանունը, անունը, հայրանունը

ԱԱՏՄ-ի ծառայողի պաշտոնը

ազգանունը, անունը, հայրանունը

Ստուգման սկիզբը (ամսաթիվը)՝ 20__թ. _____ ավարտը՝ 20__թ. _____

_____

Տնտեսավարող սուբյեկտի անվանումը,

_____ Հ Վ Հ Հ _____

Պետական ռեգիստրի գրանցման համարը, ամսաթիվը

Տնտեսավարող սուբյեկտի գտնվելու վայրը, կայքի, էլեկտրոնային փոստի հասցեները _____ (հեռախոսահամարը)

Տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարի կամ փոխարինող անձի ազգանունը, անունը, հայրանունը _____ (հեռախոսահամարը)

Ստուգման հանձնարարագրի համարը՝ _____ տրված՝ _____ 20__թ.

Ստուգման նպատակը, պարզաբանման ենթակա հարցերի համարները՝ _____

ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ը/Ը	Հարցը	Պատասխան
1.	Գործունեության հասցեն (հասցեները)	
	Գործունեության ոլորտը (ները)	
2.	Փաստացի աշխատողների թիվը	

3.	Իգական սեռի աշխատողների թիվը	
4.	Ստուգմամբ ընդգրկված ժամանակահատվածում կազմակերպությունում տեղի է ունեցել դժբախտ դեպք (թունավորում)	
5.	Ստուգմամբ ընդգրկված ժամանակահատվածում մինչև 18 տարեկան աշխատողների առկայությունը	
6.	Ստուգմամբ ընդգրկված ժամանակահատվածում հղի կամ մինչև մեկ տարեկան երեխա խնամող աշխատողների առկայությունը	

ՀԱՐՑԱՇԱԲ

Հայաստանի Հանրապետության առողջապահական և աշխատանքի տեսչական մարմնի կողմից «Մշակող արդյունաբերություն» ոլորտում տնտեսական գործունեություն իրականացնող կազմակերպություններում աշխատողների առողջության պահպանման և անվտանգության ապահովման նորմերի կիրառման նկատմամբ իրականացվող ստուգումների

Հ/Հ	Հարց	Հղում նորմատիվ իրավական ակտին	Այո	Ոչ	Չ/Պ	Կշիռ	Ստուգման մեթոդ	Մեկնաբանություն
1.	Պահպանվել են աշխատողների անվտանգության ապահովման և առողջության պահպանության պահանջները՝ աշխատավայրը կահավորելիս:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 245, մաս 1, հոդված 251, մաս 2						
1.1	Արտադրական միջավայրի վնասակար և վտանգավոր (ֆիզիկական, քիմիական, կենսաբանական) և աշխատանքային գործընթացի ծանրության և լարվածության գործոնների առկայության պայմաններում աշխատողներն ապահովված են փակվող դռներով երկտեղանոց հանդերձապահարաններով:	Առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի N 15-Ն հրաման, հավելված, կետ 11-ի 2-րդ ենթակետ				1	Տեսողական	
1.2	Արտադրական միջավայրի վնասակար և վտանգավոր (ֆիզիկական, քիմիական, կենսաբանական) և աշխատանքային գործընթացի ծանրության և լարվածության գործոնների առկայության պայմաններում աշխատողներն ապահովված են՝	Առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի N 15-Ն հրաման, հավելված, կետ 13						
1.2.1	յուրաքանչյուր 7 մարդուն մեկ ցնցուղ հաշվարկով ցնցուղարանով.					0,5	Տեսողական	
1.2.2	իրականացվում է ցնցուղարանի բնական օդափոխություն:					0,5	Տեսողական	
1.3	Սառեցնող կամ տաքացնող միկրոկլիմայով աշխատատեղերում, ինչպես նաև աշխատանքային գործընթացի ծանրության և լարվածության	Առողջապահության նախարարի 2012						

	գործոնների առկայության պայմաններում աշխատողներն ապահովված են հանգստի սենյակներով՝ կահավորված՝	թվականի սեպտեմբերի 19-ի N 15-Ն հրաման, հավելվածի կետ 22, կետ 23						
1.3.1	լվացարաններով.					0,2	Տեսողական	
1.3.2	խմելու ջրով.					0,2	Տեսողական	
1.3.3	տաքացման և (կամ) հովացման սարքավորումներով:					0,2	Տեսողական	
2.	Պահպանվել են աշխատանքում միայն տեխնիկապես սարքին վիճակում գտնվող աշխատանքի միջոցներ օգտագործելու և սարքավորումների անվտանգ շահագործման ապահովման պահանջները:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 246, մասեր 1, 5						
2.1	Յուրաքանչյուր մեքենա կամ մեխանիզմ սարքավորված է մեքենան լիովին անվտանգ կանգնեցնելու կառավարման միջոցով:	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 19				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
2.2	Մեքենաների կամ մեխանիզմների շարժական գի կառավարման միջոցներն ունեն գերակայություն գործարկման միջոցների նկատմամբ:	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 19				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
2.3	Շարժական գի միջոցի կապագերծումը (սեղման արգելակում) չի հանգեցնում մեքենայի ավտոմատ միացմանը, այլ հնարավոր է դարձնում կրկնակի գործարկումը:	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 20				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
2.4	Ընկնող կամ դուրս նետվող առարկաներից առաջացող ռիսկերի տեսանկյունից ձեռնարկված են նախագգուշական միջոցներ՝ մեքենաներից և մեխանիզմներից ընկնող կամ դուրս նետվող առարկաներից առաջացող ռիսկերը կանխելու համար	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 28				1	Տեսողական, փաստաթղթային	

	(նախապատրաստվածքներ, գործիք, տաշեղներ, մասնիկներ, մնացուկներ և այլն):							
2.5	Շարժվող մասերի (փոխհաղորդակի շարժվող մասեր՝ փոկանիվ, փոկեր, ժանանիվներ, ձողավոր փոխանցիչներ, իլեր, աշխատանքին մասնակցող շարժվող մասեր՝ կտրող գործիք, մամլիչների, գլանների շարժվող մասեր, մշակվող մասեր և այլն) առկայությամբ պայմանավորված հնարավոր ռիսկերի կանխման, դրանց ներգործությանը ենթարկվող անձանց պաշտպանության համար մեքենաների կամ մեխանիզմների շարժվող մասերն ապահովված են կանխիչ կամ պաշտպանական միջոցներով: Նշում 1*	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 32, կետ 33, կետ 34, կետ 35, կետ 36, կետ 37, կետ 38				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
2.6	Մեքենաները և մեխանիզմները, որոնց կառուցվածքում իրագործված չէ վտանգավոր էլեկտրական լիցքի կուտակման սահմանափակում կամ բացառում, հանդերձված են հողակցման համակարգով:	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 40				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
2.7	Բոլոր մեքենաները և մեխանիզմները սարքավորված են էներգիայի բոլոր աղբյուրներից հստակ նույնականացված մեկուսացման միջոցներով (անջատիչներով):	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 57				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
2.8	Էներգիայի աղբյուրից մեքենաների և մեխանիզմների մեկուսիչները (անջատիչները), որոնց փոխանջատումը կարող է վտանգի ենթարկել ներգործության գոտում գտնվող աշխատողներին, գտնվում են փակի տակ:	ՀՀ ԿՈ 15.12.2005 թ. N 2390-Ն, կետ 57				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
2.9	Կազմակերպությունում առկա են շահագործվող բոլոր մեքենաների և մեխանիզմների շահագործման հրահանգները՝ հայերեն:	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 65				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
2.10	Շահագործման հրահանգով սահմանված են՝							

2.10.1	մեքենաների և մեխանիզմների օգտագործման չթույլատրվող գործողությունների վերաբերյալ ցուցումներ,	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 64				0,5	Փաստաթղթային	
2.10.2	անհրաժեշտ ցուցումներ անվտանգության տեխնիկայի վերաբերյալ,	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 66				0,5	Փաստաթղթային	
2.10.3	անվտանգ շահագործման համար անհրաժեշտ ստուգումների և ընթացիկ սպասարկման եղանակն ու հաճախականությունը:	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 27				0,5	Փաստաթղթային	
2.11	Գործատուն իրականացնում է մեքենաների և մեխանիզմների անվտանգ շահագործման համար անհրաժեշտ ստուգումներ և ընթացիկ սպասարկում շահագործման հրահանգով սահմանված եղանակներով և հաճախականությամբ:	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 27				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
2.12	Հեռակառավարմամբ մեքենաները կամ մեխանիզմները, որոնք շահագործման բնականոն պայմաններում կարող են ներգործության գոտում գտնվող անձանց ռիսկի ենթարկել, ինչպես նաև մեքենաները և մեխանիզմները, որոնք շահագործման ժամանակ նույն առանցքով կատարում են մշտապես կրկնվող առաջընթաց և հետընթաց շարժումներ, և որտեղ մեքենաների հետևի մասերը մեքենավարին լավ տեսանելի չեն, սարքավորված են իրենց շարժումն ազդանշանող համապատասխան միջոցներով կամ այնպիսի միջոցներով, որոնք թույլ են տալիս ներգործության գոտում գտնվող անձանց պաշտպանել այդպիսի ռիսկերից:	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 100				1	Տեսողական, փաստաթղթային	

2.13	Այն մեքենաների և մեխանիզմների կամ գործիքների վրա, որոնց շարժումն առավել վտանգավոր է, տեղակայված են ազդասարքեր, որոնք նախագգուշացնում են աշխատանքի ժամանակ մեքենային, մեխանիզմին կամ գործիքին մոտենալու վտանգավորության մասին և ապահովում մոտակայքում հարկադրաբար գտնվող անձանց անվտանգությունը:	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում, կետ 100				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
3.	Գործատուն ապահովում է աշխատատեղերի լուսավորումը՝ նորմավորող ցուցանիշներին համապատասխան: Նշում 2*	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 244, կետ 5 Առողջապահության նախարարի 2005 թվականի օգոստոսի 15-ի N 756-Ն հրաման, կետ 3.3				1	Տեսողական, գործիքաչափում	
4.	Աշխատանքային գոտու օդում վնասակարության բոլոր դասերին պատկանող քիմիական նյութերի և միացությունների՝ գազերի, գոլորշիների, անոթազրկների և փոշու անջատումով ընթացող տեխնոլոգիական գործընթացների ստորաբաժանումներն ապահովված են ներիոս և (կամ) արտաձիգ մեխանիկական օդափոխության համակարգերով:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 244, կետ 5 Առողջապահության նախարարի 2005 թվականի օգոստոսի 15-ի N 756-Ն հրաման, կետ 3.2-ի 2-րդ ենթակետ				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
5.	Կենդանական և բուսական ծագմամբ հումքի օգտագործմամբ, դրանցից առաջացող փոշու արտանետմամբ, ինչպես նաև վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչների հետ շփմամբ կատարվող աշխատանքների ստորաբաժանումներն	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 244, կետ 5 Առողջապահության նախարարի 2005				1	Տեսողական	

	ապահովված են ներհուս և (կամ) արտաձիգ մեխանիկական օդափոխության համակարգերով:	թվականի օգոստոսի 15-ի N 756-Ն հրաման, կետ 3.2 3-րդ ենթակետ						
6.	Քիմիական և կենսաբանական նյութերի գործածմամբ աշխատատեղերում, բացի ներհուս և (կամ) արտաձիգ մեխանիկական օդափոխության համակարգից, բաց տեխնոլոգիական գործընթաց իրականացնող սարքեր-սարքավորումներն ապահովված են տեղային արտաձիգ օդափոխության համակարգով:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 244, կետ 5 Առողջապահության նախարարի 2005 թվականի օգոստոսի 15-ի N 756-Ն հրաման, կետ 3.2-ի 4-րդ ենթակետ				1	Տեսողական	
7.	Աշխատատեղում աղմուկի մակարդակը համապատասխանում է սահմանային թույլատրելի մակարդակներին (ՄԹՄ):	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 244, կետ 5 Առողջապահության նախարարի 2005 թվականի օգոստոսի 15-ի N 756-Ն հրաման, կետ 9.1, Առողջապահության նախարարի 2002 թվականի մարտի 6-ի N 138 հրաման, կետ 4.3				1	Փաստաթղթային, գործիքաչափում	
8.	Աշխատատեղերում թրթռման (վիբրացիայի) մակարդակը համապատասխանում է սահմանային թույլատրելի մակարդակներին (ՄԹՄ):	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 244, կետ 5				1	Փաստաթղթային, գործիքաչափում	

		Առողջապահության նախարարի 2005 թվականի օգոստոսի 15-ի N 756-Ն հրաման, կետ 10.1, Առողջապահության նախարարի 2006 թվականի մայիսի 17-ի N 533 հրաման						
9.	Արտադրական սենքերի աշխատատեղերում միկրոկլինայի ցուցանիշները համապատասխանում են թույլատրելի նորմերին: Նշում 3*	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 244, կետ 5 Առողջապահության նախարարի 2005 թվականի սեպտեմբերի 16-ի N 842-Ն հրաման, կետ 5.2, կետ 5.5				1	Փաստաթղթային, գործիքաչափում	
10.	Աշխատանքային գոտու օդում քիմիական նյութերի պարունակությունը համապատասխանում է սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաներին:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 244, կետ 5 Առողջապահության նախարարի 2010 թվականի դեկտեմբերի 6-ի N 27-Ն հրաման, հավելված, աղյուսակ 1-5				1,5	Փաստաթղթային, գործիքաչափում	

11.	Աշխատանքային գոտու օդում փոշու պարունակությունը համապատասխանում է սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաներին:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 244, կետ 5 Առողջապահության նախարարի 2010 թվականի դեկտեմբերի 6-ի N 27-Ն հրաման, հավելված, աղյուսակ 1-5				1,5	Տեսողական, փաստաթղթային, գործիքաչափում	
12.	Արտադրական սենքերը և պահեստարանները սարքավորված են աշխատանքային գոտու՝ օդում ուժեղ ազդող թունավոր նյութերի առկայության մասին ազդանշանման ավտոմատ համակարգով: Նշում 4*	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 247, մաս 3 Առողջապահության նախարարի 2005 թվականի օգոստոսի 15-ի N 756-Ն հրաման, կետ 3.4				1	Տեսողական, փաստաթղթային, գործիքաչափում	
13.	Գործատուն ընդունել է աշխատողների անվտանգության ապահովման և առողջության պահպանության վերաբերյալ ներքին իրավական ակտեր:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 248, մաս 3, հոդված 247, մաս 3				1	Փաստաթղթային	
14.	Գործատուն ապահովում է աշխատողների աշխատանքի անվտանգ կատարման ուսուցումը և (կամ) հրահանգավորումը:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 254, մաս 1, հոդված 247, մաս 3				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
15.	Գործատուն ապահովում է կազմակերպությունում առկա հնարավոր ռիսկի գործոնների մասին կազմակերպությունում գործուղված և աշխատանքներ իրականացնող աշխատողի տեղեկացումը և աշխատանքի որոշակի վայրում հրահանգավորումը:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 254, մաս 2				0,5	Տեսողական, փաստաթղթային	

16.	Կազմակերպությունում աշխատողների անվտանգության վիճակի և աշխատանքի պայմանների գնահատման հիման վրա գործատուն աշխատավայրը (աշխատատեղը) կահավորել է կոլեկտիվ պաշտպանության միջոցներով:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 255, մաս 1, հոդված 247, մաս 3				1,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
17.	Կազմակերպությունում աշխատողների անվտանգության վիճակի և աշխատանքի պայմանների գնահատման հիման վրա գործատուն աշխատողներին տրամադրում է անհատական պաշտպանության միջոցներ՝ ըստ դրանց նշանակության, պաշտպանական, բժշկահիգիենիկ և օգտագործման ցուցանիշների: Նշում 5*	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 255, հոդված 247 մաս 3 Առողջապահության նախարարի 2005 թվականի օգոստոսի 15-ի N 756-Ն հրաման, հավելված, կետ 4.1.3, ՀՀ կառավարության 2004 թվականի նոյեմբերի 11-ի N 1631-Ն որոշում, հավելված, կետեր 9, 29, 30				1,5	Տեսողական, փաստաթղթային	
18.	Գործատուն ներքին կարգապահական կանոններով կամ աշխատանքային պայմանագրով սահմանել է աշխատանքի ռեժիմը և հանգստի ժամանակը:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 5, մասեր 2-4, հոդված 84, մաս 1, 11-12 կետեր, հոդված 142, մասեր 1-4, հոդված 218, մաս 2				1	Փաստաթղթային	
19.	Պահպանվել է մինչև 18 տարեկան անձանց, հաշմանդամների, հղիների կամ երեխա խնամող աշխատողների, ինչպես նաև առողջության համար վնասակար և (կամ) վտանգավոր գործոնների	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 139, մաս 2				1	Տեսողական, փաստաթղթային	

	ազդեցության պայմաններում աշխատողների ամենօրյա աշխատաժամանակի տևողությունը:							
20.	Պահպանվել է տասնչորսից մինչև տասնվեց տարեկան աշխատողների աշխատաժամանակի կրճատ տևողությունը՝ շաբաթական մինչև 24 ժամ:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 140, մաս 1, կետ 4				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
21.	Պահպանվել է տասնվեցից մինչև տասնութ տարեկան աշխատողների աշխատաժամանակի կրճատ տևողությունը՝ շաբաթական մինչև 36 ժամ:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 140, մաս 1, կետ 5				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
22.	Պահպանվել է ոչ ավելի, քան շաբաթական 36 ժամ աշխատաժամանակի կրճատ տևողությունն այն աշխատողների համար, որոնց աշխատավայրում վնասակար գործոնների սահմանային թույլատրելի մակարդակը տեխնիկական կամ այլ պատճառներով հնարավոր չէ իջեցնել առողջության համար անվտանգ մակարդակի	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 140, մաս 1, կետ 6				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
23.	Պահպանվել է 1-ին և 2-րդ խմբի հաշմանդամություն ունեցող աշխատողների համար աշխատաժամերի կրճատված տևողությունը՝ ոչ ավելի, քան շաբաթական 36 ժամ:	«Հայաստանի Հանրապետությունում հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենք, հոդված 19				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
24.	Աշխատողի պահանջով՝ կապված նրա առողջական վիճակի հետ, բժշկական եզրակացության հիման վրա սահմանվել է ոչ լրիվ աշխատանքային օր կամ ոչ լրիվ աշխատանքային շաբաթ:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 141, մաս 1, կետ 2, մաս 2				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
25.	Հղի կնոջ և մինչև մեկ տարեկան երեխա խնամող աշխատողի պահանջով սահմանվել է ոչ լրիվ աշխատանքային օր կամ ոչ լրիվ աշխատանքային շաբաթ:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 141, մաս 1, կետ 3				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
26.	Հաշմանդամի պահանջով՝ բժշկական եզրակացության հիման վրա սահմանվել է ոչ լրիվ	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	

	աշխատանքային օր կամ ոչ լրիվ աշխատանքային շաբաթ:	141, մաս 1, կետ 4, մաս 2						
27.	Մինչև 18 տարեկան աշխատողների նկատմամբ չի կիրառվում աշխատաժամանակի գումարային հաշվարկ:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 143, մաս 1.1				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
28.	Մինչև 16 տարեկան աշխատողները չեն ներգրավվում՝							
28.1	ակոհոլային խմիչքների արտադրության, օգտագործման կամ իրացման աշխատանքներում.	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 17, մաս 2.1 «Երեխայի իրավունքների մասին» ՀՀ օրենք, հոդված 19				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
28.2	թմրամիջոցների և հոգեմետ նյութերի արտադրության, օգտագործման կամ իրացման աշխատանքներում.	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 17, մաս 2.1, «Երեխայի իրավունքների մասին» ՀՀ օրենք, հոդված 19				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
28.3	ծխախոտի արտադրության, օգտագործման կամ իրացման աշխատանքներում.	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 17, մաս 2.1 «Երեխայի իրավունքների մասին» ՀՀ օրենք, հոդված 19				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
28.4	Էրոտիկա և սարսափ բովանդակող գրականության և տեսաերիզների արտադրության, օգտագործման կամ իրացման աշխատանքներում.	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 17, մաս 2.1				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	

		«Երեխայի իրավունքների մասին» ՀՀ օրենք, հոդված 19						
28.5	կրթություն ստանալուն խոչընդոտող աշխատանքներում:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք հոդված 17, մաս 2.1 «Երեխայի իրավունքների մասին» ՀՀ օրենք, հոդված 19				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
29.	Մինչև 18 տարեկան աշխատողները չեն ներգրավվում արտաժամյա աշխատանքում:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 144, մաս 3, կետ 1				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
30.	Առողջության համար վնասակար և (կամ) վտանգավոր գործոնների ազդեցության պայմաններում աշխատողները չեն ներգրավվում արտաժամյա աշխատանքում:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 144, մաս 3, կետ 3				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
31.	Հղի կամ մինչև մեկ տարեկան երեխա խնամող աշխատողները ներգրավվում են արտաժամյա աշխատանքում՝ միայն իրենց համաձայնությամբ:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 144, մաս 4, հոդված 145				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
32.	Հաշմանդամություն ունեցող աշխատողը ներգրավվում է արտաժամյա աշխատանքում՝ արտաժամյա աշխատանքն արգելված չլինելու վերաբերյալ բժշկական եզրակացության առկայության դեպքում:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 144, մաս 4, հոդված 145				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
33.	Մինչև 18 տարեկան աշխատողները չեն ներգրավվում գիշերային աշխատանքում:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 148, մաս 3				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	

34.	Աշխատողները, որոնց գիշերային աշխատանքն արգելված է բժշկական եզրակացությամբ ներգրավված չեն գիշերային աշխատանքում:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 148, մաս 3				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
35.	Հղի կանայք կամ մինչև երեք տարեկան երեխա խնամող աշխատողը գիշերային աշխատանքում ներգրավվում են միայն իրենց համաձայնությամբ՝ նախնական բժշկական զննություն անցնելուց և գործատուին բժշկական եզրակացություն ներկայացնելուց հետո:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 148, մաս 4				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
36.	Հաշմանդամություն ունեցող աշխատողը ներգրավվում է գիշերային աշխատանքում՝ գիշերային աշխատանքն արգելված չլինելու վերաբերյալ բժշկական եզրակացության առկայության դեպքում:	«Հայաստանի Հանրապետությունում հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենք, հոդված 19				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
37.	Մինչև 18 տարեկան աշխատողները տանը կամ կազմակերպությունում հերթապահության չեն ներգրավվում:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 149, մաս 4				0,1	Տեսողական, փաստաթղթային	
38.	Հղի կանայք և մինչև երեք տարեկան երեխա խնամող աշխատողները ներգրավվում են տանը կամ կազմակերպությունում հերթապահության՝ միայն իրենց համաձայնությամբ:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 149, մաս 4				0,1	Տեսողական, փաստաթղթային	
39.	Պահպանվում են մինչև 18 տարեկան անձանց, ինչպես նաև հղի կամ երեխային կրծքով կերակրող կանանց և երեխա խնամող աշխատողների հանգստի և սնվելու ընդմիջում տրամադրելու պահանջները:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 152, մասեր 1-5				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
40.	Մինչև տասնութ տարեկան աշխատողներին, որոնց աշխատաժամանակի տևողությունը գերազանցում է 4 ժամը, աշխատաժամանակի ընթացքում տրվում է հանգստի համար լրացուցիչ ընդմիջում՝ նվազագույնը 30 րոպե:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 153, մասեր 2, 4, 5				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	

41.	Աշխատողներին տրամադրվում են հատուկ ընդմիջումներ, եթե աշխատանքը կատարվում է պլյուս 40 աստիճան ցելսիուսից բարձր կամ մինուս 10 աստիճան ցելսիուսից ցածր օդի ջերմաստիճանային պայմաններում:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 153, մասեր 3-5				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
42.	Պահպանվում են մինչև 18 տարեկան անձանց, ինչպես նաև հղի կամ երեխային կրծքով կերակրող կանանց և երեխա խնամող աշխատողների ամենօրյա անընդմեջ հանգստի տրամադրման պահանջները:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 154				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
43.	Հղի կամ մինչև մեկ տարեկան երեխա խնամող աշխատողները հանգստյան օրերին ներգրավվում են աշխատանքում միայն իրենց համաձայնությամբ:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 155, մաս 6				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
44.	Մինչև տասնութ տարեկան աշխատողներին շաբաթվա ընթացքում տրվում է ոչ պակաս, քան երկու հանգստյան օր:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 155, մաս 7				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
45.	Հղի կամ մինչև մեկ տարեկան երեխա խնամող աշխատողները ոչ աշխատանքային՝ տոնական և հիշատակի օրերին ներգրավվում են աշխատանքում միայն իրենց համաձայնությամբ:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 156, մաս 2				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
46.	Ստույգ հաշվառվել է մինչև 18 տարեկան անձանց, հղի կամ երեխային կրծքով կերակրող կանանց, երեխա խնամող աշխատողների, ինչպես նաև առողջության համար վնասակար և (կամ) վտանգավոր գործունեության ազդեցության պայմաններում աշխատողների օրական և (կամ) շաբաթական աշխատաժամանակը:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 142, մաս 6				1	Տեսողական, փաստաթղթային	
47.	Առկա են աշխատողին աշխատանքի ընդունման ժամանակ պահանջվող փաստաթղթերը՝							
47.1	տեղեկանք առողջական վիճակի մասին՝ մինչև տասնութ տարեկան քաղաքացիների հետ աշխատանքային պայմանագիր կնքելիս.	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 89, մաս 1, կետ 4				0,2	Փաստաթղթային	
47.2	ծնողներից մեկի, որդեգրողի կամ հոգաբարձուի կամ խնամակալի գրավոր համաձայնությունը, եթե	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 89, մաս 1, կետ 5				0,2	Փաստաթղթային	

	աշխատանքի է ընդունվում մինչև տասնվեց տարեկան անչափահաս քաղաքացի.							
47.3	կրթության կամ անհրաժեշտ որակավորման մասին վկայական, եթե աշխատանքային օրենսդրությանը համապատասխան՝ աշխատանքը կապված է որոշակի կրթության կամ մասնագիտական պատրաստվածության հետ:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 89, մաս 1, կետ 3				0,2	Փաստաթղթային	
48.	Պահպանվել են աշխատողների նախնական բժշկական զննության անցկացման պահանջները:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 249, մաս 2, 5, 6 ՀՀ կառավարության 2004 թվականի հունիսի 15-ի N1089-Ն որոշում, կետ 4, կետ 5, կետ 12				1	Փաստաթղթային	
49.	Պահպանվել են աշխատողների պարբերական բժշկական զննության անցկացման պահանջները:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 249, մասեր 2, 5, 6 ՀՀ կառավարության 2004 թվականի հունիսի 15-ի N1089-Ն որոշում, կետ 6, կետ 7, կետ 11, կետ 12				1	Փաստաթղթային	
50.	Կազմակերպությունում կամ կազմակերպության ստորաբաժանումներում վտանգ առաջանալու, ինչպես նաև կազմակերպության անվտանգության ապահովման և առողջության պահպանության ծառայության կամ աշխատողների ներկայացուցիչների կողմից աշխատանքի դադարեցման պահանջի առկայության դեպքերում գործատուն ձեռնարկում է միջոցներ աշխատողներին հնարավոր վտանգից պաշտպանելու համար:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 250, մասեր 1, 2, 3, 9				1	Տեսողական փաստաթղթային	

51.	Աշխատողների տեղահանման պլանները փակցված են տեսանելի տեղերում:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 250, մասեր 5, 7				0,5	Տեսողական	
52.	Կազմակերպությունում, որտեղ արտադրվում, օգտագործվում, պահպանվում են վտանգավոր նյութեր, առկա է հնարավոր վթարի կամ վտանգի մասին նախազգուշացնելու և հետևանքները վերացնելու համար գործողությունների պլան:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 250, մաս 6				0,5	Տեսողական փաստաթղթային	
53.	Աշխատավայրում դժբախտ պատահարների կամ սուր հիվանդությունների առաջացման դեպքերում գործատուն աշխատողներին ապահովում է առաջին բժշկական օգնությամբ:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 256				0,5	Փաստաթղթային	
54.	Արդյո՞ք մասնագիտական հիվանդությունները և դժբախտ դեպքերը հաշվառվում են և պատճառները պարզելու նպատակով անցկացվում է ծառայողական քննություն:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 261, մաս 1 ՀՀ կառավարության 2006 թվականի մարտի 23-ի N 458-Ն որոշում, Հավելված 1, Հավելված 2				1	Փաստաթղթային	
55.	Պահպանվել է մինչև 18 տարեկան անձանց ծանր, վնասակար, առանձնապես ծանր, առանձնապես վնասակար աշխատանքներում ներգրավելու արգելքը:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 257, ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2308-Ն որոշում Կառավարության 2010 թվականի դեկտեմբերի 2-ի 1698-Ն որոշում				0,2	Տեսողական փաստաթղթային	

56.	Պահպանվել է հղի և մինչև մեկ տարեկան երեխա խնամող կանանց ծանր, վնասակար, առանձնապես ծանր, առանձնապես վնասակար աշխատանքներում ներգրավելու արգելքը:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 258, մաս 1 ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2308-Ն որոշում, ՀՀ կառավարության 2010 թվականի դեկտեմբերի 2-ի 1698-Ն որոշում				0,2	Տեսողական փաստաթղթային	
57.	Գործատուն պահպանում է հղի կամ մինչև մեկ տարեկան երեխա խնամող աշխատող կանանց անվտանգության և առողջության վրա ազդող աշխատանքի վնասակար պայմանների և վտանգավոր գործոնների ազդեցության վերացման պահանջները:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 258, մասեր 2, 3				0,2	Տեսողական փաստաթղթային	
58.	Եթե աշխատանքային պայմանների փոփոխությամբ վտանգավոր գործոնների ազդեցությունը հնարավոր չէ վերացնել, ապա գործատուն հղի կամ մինչև մեկ տարեկան երեխա խնամող աշխատող կնոջը նրա համաձայնությամբ փոխադրում է այլ աշխատանքի նույն կազմակերպությունում կամ այդպիսի հնարավորության բացակայության դեպքում՝ տրամադրում է վճարովի արձակուրդ մինչև հղիության և ծննդաբերության արձակուրդի հատկացումը:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 258, մաս 3				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
59.	Աշխատաժամանակի ընթացքում հղի և մինչև մեկ տարեկան երեխա խնամող կնոջը, բժշկական հետազոտություն անցնելու համար, գործատուն նրան ազատում է աշխատանքային պարտականությունների կատարումից՝ պահպանելով միջին աշխատավարձը:	ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 258, մաս 4				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	

60.	<p>Երեխային կրծքով կերակրող կնոջը մինչև երեխայի մեկուկես տարին լրանալը, բացի հանգստի և սնվելու համար տրամադրվող ընդմիջման ժամերից, երեխային կերակրելու համար յուրաքանչյուր երեք ժամը մեկ գործատուն տրամադրում է լրացուցիչ ընդմիջում՝ կես ժամից ոչ պակաս տևողությամբ, երեխային կերակրելու համար նախատեսված ընդմիջումների ժամանակահատվածում՝ վարձատրելով միջին ժամային աշխատավարձի չափով:</p>	<p>ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդված 258, մաս 5</p>				0,2	Տեսողական, փաստաթղթային	
-----	---	--	--	--	--	-----	-------------------------	--

Ծանոթագրություններ

Նշում 1* - Շարժվող մասերով առաջացող ռիսկերից պաշտպանության միջոցների համար օգտագործվող պաշտպանիչ կամ ապահովիչ սարքավածքները ընտրությունը պետք է կատարվի՝ ելնելով ռիսկի տեսակից: Ընտրությունը հեշտացնելու համար կարելի է կիրառել՝

1) փոխանցիչի շարժվող մասրակներ

փոխահողորդակի շարժվող մասերի (փոկանիվ, փոկեր, ժանանիվներ, ձողավոր փոխանցիչներ, իլեր և այլն) ներգործությանը ենթարկվող անձանց պաշտպանության համար նախագծված պաշտպանության միջոցները պետք է լինեն՝

ա) հնարավորինս ամրակապված՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 34-րդ կամ 35-րդ կետերով նախատեսված պահանջներին համապատասխան,

բ) շարժուն՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 34-րդ կետով կամ 36-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված պահանջներին համապատասխան:

Շարժուն պաշտպանիչ միջոցները պետք է օգտագործվեն այնտեղ, որտեղ նախատեսված է մեքենային հաճախակի մոտենալը.

2) անմիջապես գործընթացի մեջ դրված շարժվող մասեր՝

աշխատանքին մասնակցող շարժվող մասերով (օրինակ՝ կտրող գործիքը, մամլիչների, գլանների շարժվող մասերը, մշակվող մասերը և այլն) առաջացող ռիսկերի ներգործությանը ենթարկվող անձանց պաշտպանության համար նախատեսվող պաշտպանիչ կամ ապահովիչ միջոցները պետք է՝

ա) այնտեղ, որտեղ հնարավոր է, լինեն ամրակապված՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 34-րդ և 35-րդ կետերի պահանջներին համապատասխան,

բ) այլ դեպքերում առկա լինեն նախապաշտպանական գործուն միջոցներ՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 34-րդ կետով և 36-րդ կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված պահանջներին համապատասխան կամ զգայական նախապաշտպանական միջոցներ (ոչ նյութական փակոցներ, զգայուն մամլամայրեր և այլն), գործարկուի կամ նրա մարմնի մասերի վտանգավոր գոտում հայտնվելն ավտոմատ կերպով կանխելու համար նախատեսված միջոցներ՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 34-րդ և 38-րդ կետերով նախատեսված պահանջներին համապատասխան:

Եթե գործընթացում որոշակի շարժվող մասեր չեն կարող շահագործման ժամանակ լիովին կամ մասամբ պաշտպանված լինել դրանց մոտենալուց, երբ գործողությունը պահանջում է գործարկուի միջամտությունը, ապա այդ մասերը, որտեղ տեխնիկապես հնարավոր է, պետք է հանդերձված լինեն՝

սևեռված (ամրակապված), սույն տեխնիկական կանոնակարգի 34-րդ և 35-րդ կետերով նախատեսված պահանջներին համապատասխան, պաշտպանիչ սարքավածքներով, որոնք կանխում են մուտքն աշխատանքի մեջ չօգտագործվող հատվածամասերը,

շարժական, սույն տեխնիկական կանոնակարգի 34-րդ և 37-րդ կետերով նախատեսված պահանջներին համապատասխան ամրակապող սարքավածքներով, որոնք սահմանափակում են մոտենալը շարժվող մասերի այն հատվածներին, որոնք նախատեսված են անմիջապես գործի դնելու համար:

Մասնավորապես՝

34. Պաշտպանիչ և ապահովիչ սարքվածքների բնութագրերը

Պաշտպանիչ և ապահովիչ սարքվածքները պետք է՝

ա) ունենան ամուր, կայուն կառուցվածք,

բ) չառաջացնեն լրացուցիչ ռիսկեր,

գ) չլինեն հեշտ հաղթահարելի,

դ) տեղադրված լինեն վտանգավոր գոտուց համապատասխան հեռավորության վրա,

ե) չխանգարեն ամբողջ արտադրական գործընթացը դիտելուն,

զ) թույլատրեն կատարել գործիքի կարգաբերման և (կամ) փոխարինման, ինչպես նաև ընթացիկ սպասարկման հիմնական անհրաժեշտ աշխատանքը՝ սահմանափակելով մուտքը միայն դեպի այն մասերը, որտեղ պետք է աշխատանք կատարվի՝ հնարավորության սահմաններում չապամոնտաժելով պաշտպանիչ և ապահովիչ սարքվածքները:

Անշարժ, շարժական, մուտքը սահմանափակող կարգավորելի պաշտպանիչ և ապահովիչ սարքվածքներին ներկայացվող պահանջները

35. Անշարժ պաշտպանիչ սարքվածքները պետք է տեղում անվտանգ ամրակապված լինեն: Դրանք պետք է ամրակապվեն այնպիսի համակարգերի օգնությամբ, որոնք կարող են բացվել միայն գործիքի օգտագործմամբ: Հնարավորության սահմաններում պաշտպանիչ սարքվածքը տեղում չպետք է մնա առանց ամրակապման:

36. Շարժական պաշտպանիչ սարքվածքները լինում են Ա և Բ տիպերի՝

1) Ա տիպի շարժական պաշտպանիչ սարքվածքները պետք է՝

ա) հնարավորության սահմաններում ամրակապված մնան մեքենայի վրա, երբ դա բացված է,

բ) փականի հետ կապ ունենան՝ կանխելու համար շարժվող մասերի գործարկումն այն ժամանակ, երբ այդ մասերը բացված են մտում.

2) Բ տիպի շարժական պաշտպանիչ սարքվածքները կառավարման համակարգում պետք է նախագծված և ներառված լինեն այնպես, որպեսզի՝

ա) շարժվող մասերը չմիանան, քանի դեռ դրանք գտնվում են գործարկուի հասանելիության գոտում,

բ) այն անձինք, ովքեր գործարկման պահին հնարավոր է ենթարկվեն ներգործության, չպետք է գտնվեն հասանելիության սահմաններում,

գ) այդ սարքվածքները տեղակայվեն միայն գործիքի, դարձակի և այլնի օգտագործման միջոցով,

դ) բաղկացուցիչ մասերից մեկի բացակայությունը կամ չգործարկումը կանխի շարժվող մասերի միացումը կամ կանգնեցումը,

ե) համապատասխան փակոցի ստեղծման միջոցով ապահովվի դուրս նետվող մասերից առաջացող ցանկացած ռիսկից պաշտպանությունը:

37. Դեպի աշխատանքի համար անհրաժեշտ շարժվող մասեր մուտքը սահմանափակող պաշտպանիչ սարքվածքները պետք է՝

ա) տեղակայվեն ձեռքով կամ ավտոմատ կերպով՝ կախված այն աշխատանքի տեսակից, որին դրանք մասնակցում են,

բ) պատրաստ լինեն տեղակայման՝ առանց գործիքի օգտագործման,

գ) հնարավորության սահմաններում սահմանափակեն ռիսկը՝ դուրս նետվող մասերից:

38. Ապահովիչ սարքվածքները պետք է կառավարման համակարգում նախագծված և ներառված լինեն այնպես, որպեսզի՝

ա) շարժվող մասերը չկարողանան միանալ, քանի դեռ դրանք գտնվում են գործարկուի հասանելիության գոտում,

բ) այն անձինք, ովքեր հնարավոր է միացման պահին ենթարկվեն ներգործության, չպետք է գտնվեն հասանելիության սահմաններում,

գ) այդ սարքվածքները տեղակայվեն միայն գործիքի (դարձակներ և այլն), օգտագործման միջոցով,

դ) բաղկացուցիչ մասերից մեկի բացակայությունը կամ չգործելը շարժվող մասերի միացումը դարձնի անհնարին:

Նշում 2*

ԼՈՒՄԱՎՈՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՎՈՐՎՈՂ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

Տեսողական աշխատանքի բնութագիրը	Նշմարվող օբյեկտի նվազագույն համարժեք չափը, մմ	Տեսողական աշխատանքի կարգը	Տեսողական աշխատանքի ենթակարգը	Օբյեկտի ցայտուխությունը	Ֆոնի բնութագիրը	Արհեստական լուսավորում					Բնական լուսավորում		Համատեղված լուսավորում					
						Լուսավորվածությունը, լք					ԲԼԳ,%							
						Լուսավորման համակցված համակարգի դեպքում	Ընդհանուր լուսավորման համակարգի դեպքում	Շլացման ցուցանիշի և բարբախման գործակցի նորմավորվող մեծությունների զուգակցումը	Վերին կամ համակցված լուսավորման դեպքում	Կողմնային լուսավորման դեպքում	Վերին կամ համակցված լուսավորման դեպքում	Կողմնային լուսավորման դեպքում						
Ընդամենը	այդ թվում ընդհանուրից	P	KH, %															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15				
Ամենաբարձր ճշտության	0.15-ից պակաս	I	ա	Փոքր	Մուգ	5000	500	-	20	10	-	-	6.0	2.0				
						4500	500	-	20	10								
						Ք	Փոքր Միջին	Միջին	Մուգ	4000					400	1250	20	10
								Միջին	Մուգ	3500					400	1000	10	10
						դ	Փոքր Միջին Մեծ	Բաց Միջին Մուգ	2500	300					750	20	10	
2000	200	600	10	10														
Միջին Մեծ *	Բաց Միջին *	1500	200	400	20	10												
		1250	200	300	10	10												
Շատ բարձր ճշտության		I I	ա	Փոքր	Մուգ	4000	400	-	20	10								
						3500	400	-	10	10								

	0.15-ից մինչև 0.30		բ	Փոքր Միջին	Միջին Մուգ	3000 2500	300 300	750 600	20 10	10 10				
			գ	Փոքր Միջին Մեծ	Բաց Միջին Մուգ	2000 1500	200 200	500 400	20 10	10 10	-	-	4.2	1.5
			դ	Միջին Մեծ *	Բաց Միջին	1000 750	200 200	300 200	20 10	10 10				
Բարձր ճշտության	0.30-ից մինչև 0.50	I I I	ա	Փոքր Միջին	Մուգ	2000 1500	200 200	500 400	40 20	15 15				
			բ	Փոքր Միջին	Միջին Մուգ	1000 750	200 200	300 200	40 20	15 15				
			գ	Փոքր Միջին Մեծ	Բաց Միջին Մուգ	750 600	200 200	300 200	40 20	15 15	-	-	3.0	1.2
			դ	Միջին Մեծ *	Բաց Միջին	400	200	200	40	15				
Միջին ճշտության	0.50-ից մինչև 1	IV	ա	Փոքր Միջին	Մուգ	750 500	200 200	300 200	40 40	20 20				
			բ	Փոքր Միջին Մեծ	Բաց Միջին Մուգ	400	200	200	40	20	4	1.5	2.4	0.9
			գ	Փոքր Միջին Մեծ *	Բաց Միջին	-	-	200	40	20				
			դ	Փոքր Միջին	Մուգ	400	200	300	40	20				
Փոքր ճշտության	1-ից մինչև 5	V	ա	Փոքր Միջին	Մուգ	400	200	300	40	20				
			բ	Փոքր Միջին Մուգ	-	-	200	40	20					
			գ	Փոքր Միջին	Բաց Միջին	-	-	200	40	20	3	1	1.8	0.6

				Մեծ Միջին Մեծ *	Մուգ Բաց * Միջին								
		դ						200	40	20			
Կուպիտ (շատ փոքր ճշտության)	5-ից ավել	VI		անկախ ֆոնի և ֆոնով օբյեկտի ցայտունության բնութագրից	-	-	200	40	20	3	1	1.8	0.6
Աշխատանք տաք արտադրամասերում լուսատու նյութերի և շինվածքների հետ	0.5-ից ավել	VII		Նույնը	-	-	200	40	20	3	1	1.8	0.6
Արտադրական գործընթացներ ընթացքի ընդհանուր դիտարկում, մշտական պարբերական սենյակում մարդկանց մշտական կացության դեպքում պարբերական սենյակում մարդկանց պարբերական կացության դեպքում ինժեներական հաղորդակցումների		VIII	ա	-“-	-	-	200	40	20	3	1	1.8	0.6
	բ		-“-	-	-	75	-	-	1	0.3	0.7	0.2	
	գ		-“-	-	-	50	-	-	0.7	0.2	0.5	0.2	
	դ		-“-	-	-	2	-	-	0.3	0.1	0.2	0.1	

ընդհանուր դիտարկում													
<p>Ծանոթություններ:</p> <p>1. Նորմերի 1 ա-ից մինչև 3 գ ենթակարգերի համար կարող է ընդունվել տվյալ ենթակարգի համար 7-11 սյունակներում բերված նորմավորվող ցուցանիշների լրակազմերից մեկը:</p> <p>2. Նշմարվող օբյեկտի նվազագույն չափերը եւ համապատասխանաբար դրանց տեսողական աշխատանքի ենթակարգերը սահմանված են աշխատողի աչքերից 0,5 մ-ից ոչ ավել հեռավորության վրա նշմարվող օբյեկտի տեղաբաշխման դեպքում:</p> <p>3. 1-3, 4բ, 4գ, 5ա կարգերի համար ընդհանուր լուսավորման համակարգի նախատեսումը թույլատրվում է միայն տեխնիկական անհնարինության կամ համակցված լուսավորման համակարգի կիրառման տնտեսական աննպատակահարմարության դեպքում:</p>													

Համաարդյունաբերական սենքերի և կառուցվածքների լուսավորության նորմավորվող ցուցանիշները

հհ	Սենքեր և արտադրական տեղամասեր, սարքավորումներ, կառուցվածքներ	Աշխատանքային մակերևույթ և հարթություն, որի վրա նորմավորվում է լուսավորվածությունը (Հ-հորիզոնական, ՈՒ-ուղղահիգ)	Տեսողական աշխատանքի կարգը-ըստ ադյուսակ 1-ի	Նորմավորվող լուսավորվածությունը, լք			Շլացման սիշը, ոչ ավելի	Բաբախման գործակից %, ոչ ավելի	Լրացուցիչ ցուցումներ
				Ընդհանուր լուսավորման դեպքում	Համակցված լուսավորման դեպքում	Ընդհանուր-Ընդհանուրից			
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
1.	Պահեստներ Յոդի, լաքաներկային նյութերի պահեստներ՝ պահեստանոցներ 1) պահուստում լցարաշխման 2) սնուստում առանց լցարաշխման	Հ – հատակ Հ – հատակ	VIII բ VIII գ	70 50	- -	- -	- -	- -	
2.	Քիմիկատների, կարբիդ կալցիումի, թթուների, ալկալիդների և այլնի	Հ – հատակ	VIII գ	50	-	-	-	-	

	պահեստներ, պահեստանոցներ								
3.	Մետաղի, պահեստային մասերի, վերանորոգվող ֆոնդի, պատրաստի արտադրանքի պահեստներ և պահեստանոցներ, վերանորոգման ենթակա մանրամասների և գործիքների պահեստ	Հ – հատակ	VIII ք	75	-	-	-	-	
4.	Դարակաշարային պահամամբ պահեստներ՝ 1) Բեռների ընդունման և հանձնման հիմնարկաբաժին 2) Տրանսպորտի բաշխման համակարգ 3) պահեստարանի գոտի՝ ա. խորշերում և բ. պատվարներում	Հ – 0.8մ հատակից Հ – հատակ Հ – հատակ ՈՒ ՈՒ	IV գ *) V գ VIII գ VIII ք IV ք	200 150 50 75 200	400 - - - -	200 - - - -	40 40 - - 40	20 20 - - 20	Դարակաշարային պահեստների ավտոմատ շտաբեր ամբարձիչներով պահման գոտիներում լուսավորում պահման չի պահանջվում, անհրաժեշտ է վթարային լուսավորում, հպանվակների վերանորոգման լուսավորում և անցամասերի հերթապահ լուսավորում
5.	Պահեստներ, պահեստանոցներ, գազի բալոնների շվաքարանների տակի բաց հարթակներ	Հ – հատակ	VIII ք	50	-	-	-	-	
6.	Ծանրաշարժ առարկաների և սորուն նյութերի (ավագ,	Հ – հատակ	VIII ք	75	-	-	-	-	

ցեմենտ և այլն) պահեստներ								
7. Բեռնաբարձիչ մեքենաներ (ամբարձահեծան, բազմաճախարակներ, կամրջային ամբարձիչներ և ուրիշներ) սենքերում շենքերից դուրս	Հ, ՈԻ-կառավարման վահան, ՈԻ – ամբարձիչի կեռ, սարքավորումների և մանրամասների ընդունման և հանձնման Հ, ՈԻ-կառավարման վահան, Լ- սարքավորումների, նյութերի մանրամասների ընդունման և հանձնման	VIII ք VIII ք V VII VII	50 50 30 10 10	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	
8. Լցման, թափման էսկադաներ	Հ – հարթակի հատակ Հ - ցիցտեռնի բկանցք	III VI	5 20	- -	- -	- -	- -	
9. Էլեկտրասարքեր՝ Բաշխիչ կայանքների դիսպետչերական, օպերատորային, էլեկտրավահանային սենքեր՝ 1) մարդկանց մշտական կացությամբ	Հ – 0.8մ հատակից Հ – օպերատորի սեղան	III գ *)	200	-	-	40	20	Շարժական լուսավորման համար նախատեսել վարդակներ

		Հ,ՈՒ – 1.5մ 15-րդ պանելներ, սարքերի սանդղակի կառավարման վահաններ ՈՒ – 1.5մ վահանի հետին կողմը Հ – 0.8մ հատակից		300	750	200		20/15	
	2) մարդկանց պարբերակն կացությանը	Հ,ՈՒ – 1.5մ 15-րդ պանելներ, սարքերի սանդղակի կառավարման վահաններ ՈՒ – 1.5մ վահանի հետին կողմը	IV գ *)	150	-	-	40	20	
				150	-	-		20	
			VIII գ	50	-	-		-	
10.	Կառավարման պուլտեր և վահաններ՝ 1) սենքերում ա. չափիչ ապարատուրայով բ. առանց չափիչ ապարատուրայի 2) շենքերից դուրս	Հ – 0.8 մ սարքերի սանդղակներ ՈՒ – 1.5մ Հ – 0.8 մ ՈՒ – 1.5մ Լծակներ, բռնակներ, կոճակներ ՈՒ – 1.5մ Լծակներ, բռնակներ, կոճակներ	IV գ *) VI գ *) IV գ *)	150 150 50	- - -	- - -		20 20 -	Շարժական լուսավորման համար նախատեսել վարդակներ
11.	Սենքերում առանձին կանգնած հսկման սարքեր՝ 1) մշտական դիտարկման	Հ, ՈՒ - սարքերի սանդղակ Հ, ՈՒ - սարքերի սանդղակ Հ, ՈՒ - սարքերի սանդղակ	IV դ *) IV բ *)	200 150	- -	- -		20 20	

	2) պարբերական դիտարկման 3) շենքերից դուրս		IV բ *)	50	-	-		-	
12.	Տրանսֆորմատորների, ռեակտորների, ստատիկ կոնդենսատորների, ակումուլյատորների խցիկներ և սենքեր	ՈՒ - 1.5մ	VIII բ	75	-	-		-	
13.	Էլեկտրամեքենայական սենքեր՝ 1) մարդկանց մշտական կացությամբ 2) մարդկանց պարբերական կացությամբ	Հ – 0.8մ հատակից ՈՒ – 1.5մ վահաններ վրա Հ – 0.8մ հատակից ՈՒ – 1.5մ վահաններ վրա	IV դ IV դ *)	200 150	-	-	40 40	20 20	
14.	Բնակելի և հասարակական շենքերում էլեկտրավահանակներ	Հ – 0.8մ հատակից ՈՒ – 1.5մ վահաններ վրա	VIII բ	75	-	-	-	-	
15.	Կաթսայատներ Փակիչ և կարգավորիչ արմատուրա՝ 1) սենքերում 2) շենքերից դուրս	ՈՒ – հնոցների, սողնակների, վենտիլների, կափույրների, լծակների, փականների, բունկերների, ծխնիների վրա նույնը	VIII բ V	75 30	-	-	-	-	
16.	Հնոցներ և ջերմօգտագործիչների հարթակներ և	Հ – հատակ	VIII գ	50	-	-	-	-	

	աստիճաններ, հնոցների հետևի անցամասեր								
17.	Վառելիքամատուցման սենյակ	Հ – 0.8մ հատակից	VI *)	150	-	-	40	20	
18.	Ծխաքաշերի, օդափոխիչների սենյակներ, բունկերային բաժանմունք	Հ, ՈՒ – 0.8մ հատակից	VI *)	150	-	-	40	20	
19.	Կոնդենսացման, քիմջրամաքրման, ջրահեռացման, օդազերծման, գոլի սենյակներ	Հ – հատակ	VIII ք	75	-	-	-	-	
20.	Քիմջրամաքրման և գեներատորային սենյակ	Հ – հատակ	VIII գ	50	-	-	-	-	
21.	Վերբունկերային սենյակ	Հ – 0.8մ հատակից	VIII գ	50	-	-	-	-	
22.	Ինժեներական ցանցերի սենյակների և այլ տեխնիկական սենյակներ Պոմպակայանների մեքենասրահներ (տեխնոլոգիական ըստ ջրի վերմղման և նավթաբլոկային փնջային պոմպակայաններ և այլ), օդափոխներ՝ 1) անձնակազմի մշտական հերթապահությամբ 2) անձնակազմի ոչ մշտական հերթապահությամբ	Հ – 0.8մ հատակից ՈՒ – հսկման սանդղակների վրա Հ – մեքենավարի սեղան Հ – 0.8մ հատակից ՈՒ – հսկման սանդղակների վրա	IV դ *) III դ IV դ *)	200 150 200 150 150	- - 400 - -	- - 200 - -	40 - - 40 -	20 20/15 20 20	Շարժական լուսավորման համար նախատեսված վարդակներ
23.	Սենյակ կոնդիցիոներների համար, ջերմային պոմպեր	Հ – 0.8մ հատակից	VI *)	150	-	-	40	20	Շարժական լուսավորման համար

									նախատեսել վարդականեր
24.	Կոմպրետորանոցներ (բլոկներ, կայաններ, սենյակներ, սրահներ) 1) անձնակազմի մշտական հերթապահությամբ	Հ – 0.8մ ՈՒ – սարքերի սանդղակների հատակից կոմպրետորի կառավարման վահանի վրա Հ - մեքենավարի սեղան	I V դ *)	200 150	- -	- -	40	20 20	Շարժական լուսավորման համար նախատեսել վարդականեր
	2) անձնակազմի ոչ մշտական հերթապահությամբ	Հ – 0.8մ հատակից ՈՒ – սարքերի սանդղակի վրա կառավարման վահանի վրա	III դ I V *)	200 150 150	400 -	200 -	- 60 -	20/15 20 20	
25.	Ինժեներական ցանցերի սննքեր Օդափոխման սննքեր և կայանքներ՝ 1) օդաքաշ և ներհոս օդափոխիչների խցիկներ 2) օդաջեռուցիչների և զտիչների հատվածամասեր	Հ – 0.8մ հատակից Հ – 0.8մ հատակից	VIII դ VIII դ	50 20	- -	- -	- -	- -	Շարժական լուսավորման համար նախատեսել վարդականեր
26.	Հոսանքալարերի, բեռնափոխարկիչների, փոխարկիչների ստորանցքեր և թունելներ	Հ – հատակ	VIII դ	20	-	-	-	-	
27.	Կարելային, ջերմավորման, յուղային, խյուսաշարների, ջրմուղի թունելներ	Հ – հատակ	-	-	-	-	-	-	

28.	Ավտոմեքենաների սպասարկման ձեռնարկություններ Դիտաառուներ սենքերում և շենքերից դուրս	Հ – մեքենայի հատակ	V ք	200	-	-	40	20	Շարժական լուսավորման համար նախատեսված վարդակներ
29.	Շարժունակ կազմի լվացման և մաքրման կետեր՝ շենքերից դուրս սենքերում	Հ – ծածկ Հ – հատակ	VII գ VI *)	10 150	- -	- -	- 40	- 20	
30.	Ագրեգատների, հանգույցների, մանրամասների լվացատեղ	Հ – բեռնման և բեռնաթափման տեղ	VI *)	150	-	-	40	20	
31.	Մարդատար, բեռնատար ավտոմեքենաների և բեռնատար ավտոմեքենաների արատորոշման տեղամասեր	Հ – 0.8մ հատակից	V ք	200	-	-	40	20	
32.	Մարդատար, բեռնատար ավտոմեքենաների և ավտոբուսների տեխնիկական վերանորոգման և տեխնիկական սպասարկման տեղամաս	Հ – 0.8մ հատակից	V ք	200	-	-	40	20	
33.	Ամբարձիչներ	Հ – մեքենայի հատակ	IV գ	150**)	-	-	40	20	
34.	Դողահավաքման տեղամաս	Հ – 0.8մ հատակից	V ա	300	-	-	40	20	
35.	Դարբնոցազսպանային տեղամաս	Հ – 0.8մ հատակից	IV ք	200	-	-	40	20/20	
36.	Եռակցման թիթեղագործական տեղամաս	Հ – 0.8մ	IV գ	200	-	-	40	20	
37.	Պղնձագործի տեղամաս	Հ – 0.8մ հատակից Հ – դազգահ	IV ք V ա	200 -	- 500	- 200	40	20 20/20	

		Հ – գուռ		-	400	200		20/20	
38.	Էլեկտրասարքավորումների և սնուցման սարքերի վերանորոգման տեղամաս	Հ – 0.8մ հատակից Հ – դազգահ, ստենդ	III գ	300 -	- 750	- 200	40 -	20 20/15	
39.	Փայտամշակման տեղամաս	Հ – 0.8մ հատակից Հ – մշակման գոտի, չափանշման սալ	III ք	200 -	- 1000	- 200	40 -	20 20/15	
40.	Պաստառային տեղամաս	Հ – 0.8մ հատակից	IV ա	300	-	-	40	20	
41.	Ռետինացման տեղամաս	Հ – 0.8մ հատակից Հ – դազգահ, գուռ Հ – քեռնման և քեռնաթափման տեղ	III ք V ա	300 300 200	- 1000 -	- 200 -	40 - -	20 20/15 20	
42.	Սակահաշվիչային տեղամաս	Հ – 0.8մ հատակից Հ – սեղաներես	II գ	300 -	- 2000	- 200	20 -	20 20/15	
43.	Փականագործական մեքենայական տեղամաս	Հ – 0.8մ հատակից		300	-	-	20	20	
44.	Մետաղահատ հաստոցներ՝ խառատային, խառատածոծրակող, պարուրակախառատային, կոորդինատաներտաշող, պարուրակահղկող սրող, ատամնամշակող, պարուրակագլորող, 1) խառտաադարձուկային, խառտատպտուտակային, հարթահղկող, կորահղկող, ներհղկող 2) ֆրեզերային 3) խառտակարուսելային 3) երկայնառանդիչ 4) լայնառանդիչ 5) ճակատախառատային 6) գայլիկոնման, թործման, ձգման, եզրահատման	Հ – մշակման գոտի Հ – մշակման գոտի Հ – մշակման գոտի Հ – մշակման գոտի Հ – մշակման գոտի Հ – մշակման գոտի Հ – մշակման գոտի	II գ I գ II գ I դ II դ I դ II դ III գ	- - - - - -	2000 1500 2000 1500 1000 1500 1000 750	200 200 200 200 200 200	 20/10 20/10 20/10 20/10 20/10 20/10		

45.	Ներկապատրաստմանս	Հ – 0.8մ հատակից Հ – դազգահ, ներկախառնիչ	III ք	300 -	- 1000	- 200	40 -	15 20/15	Գործածել L ԴՑ լամպեր
46.	Մարդատար ավտոմեքենաների ներկման տեղամաս	Հ, ՈՒ-ավտոմեքենայի թափք	III ք	300	-	-	40	15	
47.	Բեռնատար ավտոմեքենաների և ավտոբուսների ներկման տեղամաս	Հ, ՈՒ – ավտոբուսի, ավտոմեքենայի թափք	IV գ	200	-	-	40	15	
48.	Ավտոմեքենաների և ավտոբուսների չորանոց	Հ – 0.8մ հատակից	VI *)	200	-	-	-	-	
49.	Մարդատար ավտոմեքենաների ազրեզատային տեղամաս	Հ – 0.8մ հատակից Հ - դազգահ	III գ	300 200	- 750	- 200	40 -	20 20/15	
50.	Բեռնատար ավտոմեքենաների և ավտոբուսների ազրեզատային տեղամաս	Հ – 0.8մ հատակից Հ - դազգահ	IV գ	200 200	- 400	- 200	40	20 20/20	
51.	Թափքային տեղամաս	Հ – 0.8մ հատակից		200	-	-	40	20	
52.	Շարժակազմի պահման համար բաց կայանատեղեր և հրապարակներ 1) առանց տաքացման 2) էլեկտրական, գազով, օդով և տաքացման այլ տեսակներով	Հ – պատվածքի վրա Հ – պատվածքի վրա	IV գ III	2 5	- -	- -	- -	- -	
53.	Շարժակազմի փակ պահման սենք	Հ – հատակ	VIII ք	50	-	-	-		

Նշում 3*

Արտադրական սենքերի աշխատատեղերում միկրոկլիմայի ցուցանիշների թույլատրելի մեծություններ

Տարվա եղանակը	Աշխատանքի կարգերը ըստ էներգաձախսի մակարդակի, Վտ	Օդի ջերմաստիճան, °C		Մակերևույթի ջերմաստիճան, °C	Օդի հարաբերական խոնավություն, %	Օդի շարժման արագություն, մ/վ	
		օպտիմալ մեծությունից ցածր միջակայք	օպտիմալ մեծությունից բարձր միջակայք			օպտիմալ մեծից ցածր օդի ջերմ-ճանի միջակայքի համար, ոչ ավելի	օպտիմալ մեծից բարձր օդի ջերմ-ճանի միջակայքի համար, ոչ ավելի
Սառը	I ա (մինչև 139)	20.0-21.9	24.1-25.0	19.0-26.0	15-75*	0.1	0.1
	I բ (140-174)	19.0-20.9	23.1-24.0	18.0-25.0	15-75	0.1	0.2
	II ա (175-232)	17.0-18.9	21.1-23.0	16.0-24.0	15-75	0.1	0.3
	II բ (233-290)	15.0-16.9	19.1-22.0	14.0-23.0	15-75	0.2	0.4
	III (290-ից ավելի)	13.0-15.9	18.1-21.0	12.0-22.0	15-75	0.2	0.4
Տաք	I ա (մինչև 139)	21.0-22.9	25.1-28.0	20.0-29.0	15-75*	0.1	0.2
	I բ (140-174)	20.0-21.9	24.1-28.0	19.0-29.0	15-75*	0.1	0.3
	II ա (175-232)	18.0-19.9	22.1-27.0	17.0-28.0	15-75*	0.1	0.4
	II բ (233-290)	16.0-18.9	21.1-27.0	15.0-28.0	15-75*	0.2	0.5
	III (290-ից ավելի)	15.0-17.9	20.1-26.0	14.0-27.0	15-75*	0.2	0.5

Նշում 4*

Ց Ա Ն Կ

ՈՒԺԵՂ ԱԶԴՈՂ ԹՈՒՆԱՎՈՐ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐԻ

Ը/Ը	Բնութագիր	Անվանում
1	ստորն և պինդ ՈւԱԹՆ, մինչև 40C դեպքում չցնդող	սուլենա, արսենային անհիդրիդ, արսենի անհիդրիդ, դեղին ֆոսֆոր, ակալոիդներ (ստրիխնին, բրուցին, ցինխոնին և այլն), ալդրին, դիլդրին, նատրիումի արսենիտ, կալցիումի արսենիտ, կալցիումի արսենատ, փարիզյան կանաչ

2	սորոն և պինդ ՈՒԱԹՆ, ցնդող մինչև 40 C	Կապտաթթվի աղեր՝ ցիանական նատրիում, կալիում, կալցիում, կադմիում, բարիում, կապար, ցինկ, արծաթ, ցիանական և օքսիցիանական սնդիկ, ցիանական պղինձ, ցիանական պատրաստուկներ (ցիանի ձուլվածք «ցիկլոն»), գրանտզան, էթիլմերկուր ֆոսֆատ, էթիլմերկուրքլորիդ, մերկուրան
3	հեղուկ ցնդող ՈՒԱԹՆ, տարողություններում ճնշման տակ պահպանվող	ամյակ, ածխածնի օքսիդ, քլոր, ծծմբային գազ, ծծմբաջրածին, ֆոզգեն, բրոմմեթիլ
4	հեղուկ ցնդող ՈՒԱԹՆ, տարողություններում առանց ճնշման պահպանվող	արոմատիկ շարքի նիտրո և ամինումիացություններ, նիտրիլակրլաթթվի կապտաթթու, նիկոտին, անաբազին, օկտամեթիլ, թիոֆոս, մետաֆոս, ծծմբաածխածին, տետրաէթիլկապար, քլորային խառնուրդ (ծծմբաածխածնի և չորսքլորային ածխածնի խառնուրդ), դիֆոսգեն, դիքլորէթան, քլորպիկրին
5	ծխացող թթուներ	1.87 և ավելի տեսակարար կշռով ծծմբական, 1.4 և ավելի տեսակարար կշռով ազոտական, 1.15 և ավելի տեսակարար կշռով աղաթթու: Քլորսուլֆոնային և ֆտորաջրածնական թթուներ, ծծմբային, ծծմբական և պիրոծծմբական թթուների քլորանիդրիդներ

Նշում 5*

Անհատական պաշտպանության միջոցի նշանակությունը	Կատեգորիան
1	2
Պաշտպանական հագուստ	
Հագուստը և (կամ) դրա պարագաները (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են հատուկ պաշտպանություն ապահովելու համար	III
բացառությամբ՝	
հագուստի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են էլեկտրական ռիսկից պաշտպանելու համար	III
հագուստի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են բարձր ջերմաստիճանի պայմաններում օգտագործման համար, որի ազդեցությունը համեմատելի է 100 ⁰ C կամ դրանից բարձր օդի ջերմաստիճանի ազդեցության հետ, և որը կարող է բնութագրվել ենթակարմիր ճառագայթմամբ, կրակի կամ մեծ քանակությամբ հալված նյութերի առկայությամբ	III
հագուստի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են ցածր ջերմաստիճանի պայմաններում օգտագործման համար, որի ազդեցությունը համեմատելի է մինուս 50°C կամ դրանից ցածր օդի ջերմաստիճանի հետ	III
հագուստի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են մթնոլորտից լրիվ մեկուսացման համար	III
հագուստի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են անբարենպաստ եղանակին մասնագիտական օգտագործման համար	I
հագուստի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են արտաքին մեխանիկական ազդեցությունից պաշտպանելու համար	I

Ուոքերի պաշտպանության միջոցներ	
Պաշտպանության միջոցը և (կամ) դրա պարագաները, որոնք նախատեսված են տաք բաղադրամասերի հետ շփման ժամանակ առաջացող ռիսկերից պաշտպանություն ապահովելու համար, երբ օգտագործողը չի ենթարկվում 50°C-ից բարձր ջերմաստիճանի ազդեցությանը	I
Պաշտպանության միջոցը և (կամ) դրա պարագաները (ամրացված կամ չամրացված), որոնք հատուկ նախատեսված են ուոքերը և (կամ) ոտնաթաթերը սահելուց պաշտպանելու համար	II
բացառությամբ՝	
պաշտպանության միջոցի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են բարձր լարում ունեցող միջավայրում աշխատելու ժամանակ էլեկտրական ռիսկերից կամ բարձր լարումից պաշտպանելու համար	III
պաշտպանության միջոցի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են բարձր ջերմաստիճանի պայմաններում օգտագործման համար, որի ազդեցությունը համեմատելի է 100°C կամ դրանից բարձր օդի ջերմաստիճանի ազդեցության հետ, և որը կարող է բնութագրվել ենթակարմիր ճառագայթմամբ, կրակի կամ մեծ քանակությամբ հալված նյութերի առկայությամբ	III
պաշտպանության միջոցի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են ցածր ջերմաստիճանի պայմաններում օգտագործման համար, որի ազդեցությունը համեմատելի է մինուս 50°C կամ դրանից ցածր օդի ջերմաստիճանի հետ	III
պաշտպանության միջոցի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են միայն քիմիական ազդեցությունից և իոնացնող ճառագայթումից սահմանափակ պաշտպանության համար: Արտադրողը պետք է սահմանի և մակնշի տվյալ պաշտպանության միջոցի նշանակությունը և ծառայության ժամկետը	III
մարզական կոշիկի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են արտաքին ազդեցությունից պաշտպանելու համար	I
պաշտպանության միջոցի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են մթնոլորտային ազդեցություններից (օդերևութաբանական վտանգավոր երևույթներից և մթնոլորտում առկա ֆիզիկական գործոնների բացասական ազդեցությունից) պաշտպանություն ապահովելու համար	I
Ձեռքերի պաշտպանության միջոցներ	
Պաշտպանության միջոցը և (կամ) դրա պարագաները (ամրացված կամ չամրացված), որոնք հատուկ նախատեսված են ձեռքերը և (կամ) դաստակը պաշտպանելու համար: Արտադրողը պետք է սահմանի և մակնշի տվյալ պաշտպանության միջոցի նշանակությունը և ծառայության ժամկետը	II
բացառությամբ՝	
պաշտպանության միջոցի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են բարձր լարում ունեցող միջավայրում աշխատելու ժամանակ էլեկտրական ռիսկերից կամ բարձր լարումից պաշտպանություն ապահովելու համար	III
պաշտպանության միջոցի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են բարձր ջերմաստիճանի պայմաններում օգտագործման համար, որի ազդեցությունը համեմատելի է 100°C կամ դրանից բարձր օդի ջերմաստիճանի ազդեցության հետ, և որը կարող է բնութագրվել ենթակարմիր ճառագայթմամբ, կրակի կամ մեծ քանակությամբ հալված նյութերի առկայությամբ	III
պաշտպանության միջոցի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են ցածր ջերմաստիճանի պայմաններում օգտագործման համար, որի ազդեցությունը համեմատելի է մինուս 50°C կամ դրանից ցածր օդի ջերմաստիճանի հետ	III

պաշտպանության միջոցի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են միայն քիմիական ազդեցությունից և իոնացնող ճառագայթումից սահմանափակ պաշտպանության համար: Արտադրողը պետք է սահմանի և մակնշի տվյալ պաշտպանության միջոցի նշանակությունը և ծառայության ժամկետը	III
պաշտպանության միջոցի և (կամ) դրա պարագաների (ամրացված կամ չամրացված), որոնք նախատեսված են թույլ ազդեցություն ունեցող լվացող միջոցներից և մասնագիտական օգտագործման ժամանակ պաշտպանելու համար	I
պաշտպանության միջոցի (ամրացված կամ չամրացված), որը նախատեսված է արտաքին մեխանիկական ազդեցությունից պաշտպանելու համար	I
պաշտպանության միջոցի (ամրացված կամ չամրացված), որը նախատեսված է տաքությունից և տաք բաղադրիչների հետ շփվելու ռիսկերից, որոնց ջերմաստիճանը չի գերազանցում 50°C-ը, կամ ցուրտ եղանակի վնասակար ազդեցությունից պաշտպանելու և մասնագիտական օգտագործման համար	I
Աչքերի պաշտպանության միջոցներ	
Աչքերի պաշտպանության միջոցները բացառությամբ՝	II
աչքերի պաշտպանության միջոցների և գոիչների, որոնք նախատեսված են բարձր ջերմաստիճանի պայմաններում օգտագործման համար, որի ազդեցությունը համեմատելի է 100°C կամ դրանից բարձր օդի ջերմաստիճանի ազդեցության հետ, և որը կարող է բնութագրվել ենթակարմիր ճառագայթմամբ, կրակի կամ մեծ քանակությամբ հալված նյութերի առկայությամբ	III
աչքերի պաշտպանության միջոցների և գոիչների, որոնք նախատեսված են իոնացված ճառագայթումից պաշտպանության համար	III
աչքերի պաշտպանության միջոցների և գոիչների, որոնք նախատեսված են էլեկտրական ռիսկերից պաշտպանության համար	III
լողալու և (կամ) սուզվելու համար նախատեսված ակնոցների և դիմակների	I
աչքերի պաշտպանության միջոցների և գոիչների, որոնք նախատեսված են բացառապես արևի լույսից պաշտպանելու համար՝ անձնական և մասնագիտական օգտագործման համար արևային ակնոցներ (ոչ ուղղիչ)	I
Լսողական օրգանների պաշտպանության միջոցներ	
Լսողության պաշտպանության գտող և մեկուսացնող բոլոր միջոցները (ականջի մեջ մտնող կամ ականջի վրա հագցվող)	II
Գլխի և դեմքի պաշտպանության միջոցներ	
Բոլոր տեսակի սաղավարտները՝ ներառյալ մարզական սաղավարտները բացառությամբ՝	II
սաղավարտների, որոնք նախատեսված են բարձր ջերմաստիճանի պայմաններում օգտագործման համար, որի ազդեցությունը համեմատելի է 100°C կամ դրանից բարձր օդի ջերմաստիճանի ազդեցության հետ, և որը կարող է բնութագրվել ենթակարմիր ճառագայթմամբ, կրակի կամ մեծ քանակությամբ հալված նյութերի առկայությամբ	III
սաղավարտների, որոնք նախատեսված են էլեկտրական ռիսկից պաշտպանության համար	III
թեթև գլխարկների, որոնք նախատեսված են գլխի մաշկը պաշտպանելու համար	I
սաղավարտների, որոնք նախատեսված են ցածր ջերմաստիճանի պայմաններում օգտագործման համար, որի ազդեցությունը համեմատելի է մինուս 50°C կամ ավելի ցածր օդի ջերմաստիճանի հետ	

Շնչառական օրգանների պաշտպանության միջոցներ	
Բոլոր պաշտպանության միջոցները (զտող և մեկուսացնող), որոնք նախատեսված են շնչառական օրգանները պինդ և հեղուկ աերոզոլներից կամ գազերից պաշտպանելու, մթնոլորտից լրիվ մեկուսացումն ապահովելու, ջրի մեջ սուզվելու ժամանակ օգտագործելու համար: Արտադրողը պետք է սահմանի և մակնշի տվյալ պաշտպանության միջոցի նշանակությունը և ծառայության ժամկետը	III
Բարձրությունից ընկնելուց պաշտպանվելու միջոցներ	
Բոլոր պաշտպանության միջոցները, որոնք նախատեսված են անձնական կամ մասնագիտական օգտագործման ժամանակ բարձրությունից ընկնելուց պաշտպանվելու համար	III
Ջրում օգտագործման համար և խորտակվելուց պաշտպանվելու միջոցներ	
Պաշտպանության միջոցներ, որոնք նախատեսված են ջրում օգտագործման կամ խեղդվելուց պաշտպանվելու համար՝ ներառյալ լողալու համար նախատեսված այն փչովի պաշտպանության միջոցները, որոնք չեն դիտարկվում որպես խաղալիքներ (բացառապես ծանծաղուտներում օգտագործելու համար)	

1.	«Այո» - առկա է, համապատասխանում է նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջներին, պահպանված են նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջները	V		
2.	«Ոչ» - բացակայում է, չի համապատասխանում, չի բավարարում նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջներին, առկա են խախտումներ		V	
3.	«Զ/Պ» - Չի պահանջվում			V

Տվյալ ստուգաթերթը կազմվել է հետևյալ նորմատիվ իրավական ակտերի հիման վրա՝

1. 2004 թվականի նոյեմբերի 9-ի Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգիրք
2. 1996 թվականի մայիսի 29-ի «Երեխայի իրավունքների մասին» ՀՀ օրենք
3. 1993 թվականի ապրիլի 14-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենք
4. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 2005 թվականի օգոստոսի 15-ի N 756-Ն հրաման
5. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 2002 թվականի մարտի 6-ի N 138 հրաման
6. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 2006 թվականի մայիսի 17-ի. N 533-Ն հրաման
7. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 2005 թվականի սեպտեմբերի 16-ի N 842-Ն հրաման
8. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 2010 թվականի դեկտեմբերի 6-ի N 27-Ն հրաման

- 9. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի N 15-Ն հրաման
- 10. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 2390-Ն որոշում
- 11. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի նոյեմբերի 11-ի N 1631-Ն որոշում
- 12. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի մարտի 23-ի N 458-Ն որոշում
- 13. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2308-Ն որոշում
- 14. ՀՀ կառավարության 2010 թվականի դեկտեմբերի 2-ի N 1698-Ն որոշում:
- 15. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի հուլիսի 15-ի N 1089-Ն որոշում:

Տեսչական մարմնի ծառայող _____
(ստորագրությունը)

Տնտեսավարող _____
(ստորագրությունը)»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Ա. ԹՈՐՈՍՅԱՆ